

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul B: petje – inštrument

Posodobljeni učni načrt

KONTRABAS

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt

KONTRABAS

Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravili:

Predsednik predmetne skupine:

izr. prof. Zoran Marković, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Člana:

Blaž Zupan, prof., Slovenska filharmonija Ljubljana

Božidar Kovačič, prof., Slovensko narodno gledališče Maribor, Opera in balet, Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Vodja in koordinator predmetnih skupin za godala:

Drago Arko, prof., Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava, Ljubljana

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Recenzenta:

Iztok Hrastnik, prof., Wiener Staatsopernorchester/Orkester dunajske državne opere

Dragan Lončina, prof., Wiener Symphoniker/Dunajski simfoniki

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Žiga Turk**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana, 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.614.335(0.034.2)

MARKOVIĆ, Zoran

Posodobljeni učni načrt. Kontrabas [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravili Zoran Marković, Blaž Zupan, Božidar Kovačič]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul B, Petje - inštrument)

ISBN 978-961-03-0096-0 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Zupan, Blaž, 1965- 3. Kovačič, Božidar, 1955-
265625856

Posodobljeni učni načrt za predmet kontrabas je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za kontrabas. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet kontrabas, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. 5. 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju inštrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 154. seji 24. januarja 2013.

VSEBINA

1 OPREDELITEV PREDMETA	4
2 SPLOŠNI CILJI	5
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	14
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	15
5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	17
5.2 Medpredmetne povezave.....	17
6 MATERIALNI POGOJI	18
7 ZNANJE IZVAJALCEV	18

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet kontrabas je obvezni predmet v programu umetniške gimnazije, smer glasba, modul B: petje – inštrument. Izvaja se v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur. V okviru srednjega glasbenega izobraževanja kontrabas kot samostojno glasbilo danes stoji trdno ob strani vseh drugih glasbil, ki jih srečamo v orkestru. V zgodovini ni bilo vedno tako.

Kontrabas se je v družini godal razvil iz viole da gamba. Srečamo ga že v 16. stoletju, polnopravno članstvo v godalnih zasedbah pa doživi v 17. stoletju. Izdelovali so ga v različnih velikostih. Zaradi svojega globokega zvoka, ki je v pizzicatih donečega izraza, je neobhoden v orkestrih, v jazzu, kot priljubljeno glasbilo pa ga srečamo tudi v ljudski in zabavni glasbi. Kljub danes močno razširjenemu orkestru, ki so ga pomnožila pihala, trobila, tolkala in druga glasbila, je kontrabas ostal še vedno neobhodno potreben. Še več. Že od časov Verdijevega Otella, v katerem mu je skladatelj v zadnjem dejanju zaupal – za takrat malce drzno, a ne gre pozabiti, da je imel v orkestru prijatelja Giovannija Bottesinija, kontrabasista – izjemno dramatično solistično nalogo, se je kontrabas vedno bolj razvijal. Poleg običajnega oktaviziranja violončel je kmalu prerasel v glasbilo s samostojnimi izraznimi možnostmi. Razvoj pa doživlja vse do danes, zahvaljujoč tako novim skladbam, ki so mu namenjene, kot razvoju tehnik igranja. Razvija se še tudi kot glasbilo. Stari kontrabas na tri strune je izginil že zdavnaj. Danes se uporabljata običajni kontrabas s štirimi in kontrabas s petimi strunami. Za razliko od drugih godal je kontrabas uglašen po kvartah, peta struna pa za veliko terco (g-d-A-E-[C]). Je edino godalo, ki uporablja za oktavo višje transponirani notni zapis.

Dijaki* so deležni poleg urjenja v igri svojega glasbila tudi vseh strokovnih in drugih splošnih vedenj. Učenje kontrabasa na srednješolski ravni se tako razširi v širše zastavljeno učno in vzgojno dogajanje in se po štirih letnikih konča z maturo.

* V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu kontrabas:

- obvladujejo tehnične elemente izvajalske tehnike igre na kontrabas (urejanje in postavitev rok, ustvarjanje osnovnega stika s struno, oblikovanje tona, menjava lege, dosledno upoštevanje agogike);
- izpopolnjujejo interpretacijo literature vseh slogovnih obdobj od baroka naprej;
- ob izvajalski praksi – s poudarkom na samozavestnem in prepričljivem nastopanju – urejajo tok misli v času nastopanja in utrjujejo samonadzor;
- usvajajo intonacijo in ritem, spremljajo razpon zvočnega gibanja svojega glasbila in izboljšujejo branje notnega zapisa;
- pomnijo ritmične vzorce, spoznavajo členjenje in pomen glasbenih misli;
- se ob igranju seznanjajo z vrhunskimi dosežki glasbene ustvarjalnosti različnih slogovnih obdobj;
- ob vadbi svojega glasbila prenašajo v prakso zakonitosti glasbene teorije in s tem poglobljajo znanja teoretičnih zakonitosti glasbenega stavka;
- ob razumevanju in praktičnem usvajanju zakonitosti glasbene teorije razvijajo posledično tudi matematična znanja, pa tudi osnove znanosti in tehnologije;
- negujejo estetsko doživljanje in si ostrijo glasbeni okus;
- poglobljajo predznanje, odkrivajo in razvijajo svoje ustvarjalne glasbene sposobnosti;
- razvijajo svojo nadarjenost in muzikalno usposobljenost;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- skupaj z učiteljem spremljajo, presojujejo uspešnost, usmerjajo in razvijajo svoj učni proces;
- osveščajo in razvijajo sposobnost načrtovanja učenja;
- se sporazumevajo v slovenščini in skrbijo za kakovost učnega jezika;
- spoznavajo in izvajajo glasbena dela slovenskih skladateljev;
- negujejo narodno identiteto in razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti;

- spoznavajo enakost in različnost slovenske in evropske glasbene dediščine;
- spoznavajo, razumevajo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- za uspešnejše doseganje učnih ciljev kritično uporabljajo računalniško informacijsko tehnologijo in pridobivajo podatke iz različnih – tudi elektronskih – virov;
- na različne načine predstavljajo izdelke svojega dela in predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- se učijo nastopati v javnosti samostojno ali v različnih skupinah in utrjujejo dobre oblike samozavesti;
- predvsem pri komorni igri, orkestru in projektne delu utrjujejo dobre oblike socialnosti, si privzgamajo pravila za enakopravno sodelovanje ter razvijajo in izboljšujejo vzajemne odnose;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih, si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva in spoznavajo raznolika kulturna okolja;
- oblikujejo svojo osebnost in identiteto;
- se usposablajo za svoje bodoče delo.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – ozavestijo, popravljajo in izboljšujejo postavitev leve in desne roke; – utrjujejo temeljna znanja iz solfeggia za uspešen razvoj slušnih predstav in branja tenorskega in violinskega ključa; – pridobivajo večjo zanesljivost in natančnost in stremijo k ritmični konstanti; – vadijo v počasnih tempih (čista intonacija) in izvajajo izraziteje dinamično diferenciacijo; 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Flesch, Das Skalensystem – L. Streicher, Mein Musizieren auf dem Kontrabass, I in II – O. Ševčik, Lokovne vaje – F. Simandl, 30 etud – F. Simandl, Šola za palčevo pozicijo – F. Petracchi, Simplified Higher Technique

<ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s postavitvijo in delovanjem prstov leve roke s pomočjo prstnih vaj za sproščen, živ padec prstov levice (trilček, artikulacija prstov) in menjavo leg (s pomožnimi notami in brez njih); – igrajo lestvice v počasnem tempu v vseh legah s poudarkom na obvladanju; – utrjujejo osnovne gibe desnice pri igranju z lokom s pomočjo osnovnih lokovih načinov in njihovimi kombinacijami. 	
---	--

3.1.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo etude, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine, ki se obravnavajo na tehničnem področju; – izvajajo pravilne osnovne poteze loka (détaché, martelé, spiccato, sautillé); – kontrolirajo gibanje desne roke pri menjavi strun in pravokotno potezo pri prehajanju loka s strune na struno; – igrajo čez dve in tri strune z lahko temo v levi roki. 	<ul style="list-style-type: none"> – R. Kreutzer, 18 Studies – Th. Alb. Findeisen, 25 Studies I – S. Lee, Etude – J. E. Storch – J. Hrabě, 57 Studies, Volume 1, for Bass – J. Hrabě, 86 Etüden für Kontrabass, 1 in 2 (Hofmeister) – F. Simandl, Gradus ad Parnasum I in II – I. Billè, Nuovo metodo per contrabasso, V in VI, corso pratico – E. Madenski, 30 etud – A. Slama, 66 etud – W. Gadziński, Zbirka etud 1, 2

3.1.3 Koncerti	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – si prizadevajo za lep nastanek in razvoj tona; – diferencirajo vlogo glavnega in stranskega motiva, periode, solističnega mesta in tutti delov koncerta. 	<ul style="list-style-type: none"> – W. Pichl, Koncert (Music Leipzig) – H. Röttger, Concertino (Music Leipzig) – A. Capuzzi, Koncert (Hofmeister) – C. Cimador, Koncert (Yorke)

3.1.4 Sonate in suite	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oblikujejo fraze, dinamiko, artikulacijo in druge elemente; – izvajajo posamezne stavke baročnih sonat in drugih skladb. 	<ul style="list-style-type: none"> – K. Dillman, Sonata (Music Leipzig) – W. de Fesch, Sonata (Music Leipzig) – J. Galliard, Sonata (Muzika Moskva) – A. Corelli, Sonata (Int. Music) – B. Marcello, Sonata (Int. Music) – G. B. Pergolesi, Sonata (Music Leipzig) – A. Vivaldi, Sonata

3.1.5 Skladbe za kontrabas solo	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo posebnosti igranja skladb za kontrabas solo. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, 6 suit za violončelo BWV 1007 – 1012 – D. Dragonetti, 12 valčkov za kontrabas solo (G. Henle) – G. Telemann, Solo double bass (Sankey)

3.1.6 Druge skladbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo literaturo; – spoznavajo različne estetike in slogovna izražanja. 	<ul style="list-style-type: none"> – S. Kusevicki, Chanson triste, op. 2 (1949) – F. Schubert, Drei kleine Stücke (Musica Budapest) – G. Fauré, Elegy, op. 24 – K. Trumpf (ur.), Leichte Spielstücke für Kontrabass und Klavier, zv. I, II – L. Montag, Work by Hungarian composers, book II – K. Siebach, Spielbuch für Kontrabass, I

3.1.7 Skladbe slovenskih avtorjev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo dela slovenskih skladateljev ustrezne tehnične zahtevnosti. 	<p>Zaradi pomanjkanja slovenskih del za kontrabas lahko smiselno izberemo skladbo iz 3.3.7.</p>

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadaljujejo z razvojem različnih vrst intonacij v smislu razumevanja slušnih predstav, tudi v vertikalnem harmonskem smislu (solfeggio); – zmorejo zadostiti višjim zahtevam in bolj zapletenim ritmom v lestvicah; – nadzorujejo postavitev leve roke s prstnimi vajami v vse bolj zapletenih načinih. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Flesch, Das Skalensystem – L. Streicher, Mein Musizieren auf dem Kontrabass I, II – O. Ševčik, Lokovne vaje – F. Petracchi, Simplified Higher Technique – E. Madenski, Lestvice in akordi – F. Simandl, 30 etud – F. Simandl, Šola za palčevo pozicijo

3.2.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo etude, ki zahtevajo preciznejše ritmično podajanje; – dosegajo naraščajoč tempo in dinamiko pri 	<ul style="list-style-type: none"> – R. Kreutzer, 18 Studies – Th. Alb. Findeisen, 25 Studies I – S. Lee, Etude;

igri v legah, prstnih kombinacijah v zanesljivi intonaciji.	<ul style="list-style-type: none"> – J. E. Storch – J. Hrabě, 57 Studies, Volume 1, for Bass – J. Hrabě, 86 Etüden für Kontrabass, 1 in 2 (Hofmeister) – F. Simandl, Gradus ad Parnasum I in II – I. Billè, Nuovo metodo per contrabasso, V in VI, corso pratico – E. Madenski, 30 etud – A. Slama, 66 etud – C. Montanari, 14 Studi
---	---

3.2.3 Koncerti	
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo značilnosti igranja klasicizma. 	<ul style="list-style-type: none"> – D. Dragonetti, Koncert (Doblinger) – F. Hoffmeister, Koncert (Hofmeister) – K. D. von Dittersdorf, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Schott) – J. B. Vanhal, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Hofmeister) – W. Pichl, Koncert za kontrabas – A. Cappuzzi, Koncert za kontrabas

3.2.4 Sonate in suite	
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s posebnostmi sonate. 	<ul style="list-style-type: none"> – K. Dillman, Sonata (Music Leipzig) – W. de Fesch, Sonata (Music Leipzig) – J. Galliard, Sonata (Muzika Moskva) – A. Corelli, Sonata (Int. Music) – B. Marcello, Sonata (Int. Music) – G. B. Pergolesi, Sonata (Music Leipzig) – A. Vivaldi, Sonata

3.2.5 Skladbe za kontrabas solo	
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljeno znanje igranja skladb za kontrabas solo. 	<ul style="list-style-type: none"> • J. S. Bach, 6 suit za violončelo BWV 1007 – 1012 • D. Dragonetti, 12 valčkov za kontrabas solo (G. Henle) • G. Telemann, Solo double bass (Sankey)

3.2.6 Druge skladbe	
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo literaturo za kontrabas drugih slogovnih obdobij; – izvajajo skladbe drugih slogovnih obdobij, pri katerih je solistična vloga kontrabasa bolj izpostavljena. 	<ul style="list-style-type: none"> – S. Kusevicki, Chanson triste, op. 2 (1949) – F. Schubert, Drei kleine Stücke (Musica Budapest) – G. Fauré, Elegy, op. 24 – G. Bottesini, skladba po lastni izbiri – W. Kallusch, Variationen für Contra Bass – Skladbe po učiteljevem izboru

3.2.7 Skladbe slovenskih avtorjev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo dela slovenskih skladateljev, ki obravnavajo baročne in klasicistične kompozicijske pristope. 	<p>Zaradi pomanjkanja slovenskih del za kontrabas lahko smiselno izberemo skladbo iz razdelka 3.3.7.</p>

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo občutek za čistost in lepoto tona; – oblikujejo različne barvne odtenke tona; – razvijajo zanesljivo igro flažoletov (naravnih, kvartnih in kvintnih); – dvigujejo raven racionalizacije gibov in zanesljive sproščenosti gibalnega aparata. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Flesch, Das Skalensystem – L. Streicher, Mein Musizieren auf dem Kontrabass I, II – O. Ševčik, Lokovne vaje – F. Petracchi, Simplified Higher Technique – E. Madenski, Lestvice in akordi

3.3.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo etude, ki nadgrajujejo spretnost v menjavi leg v hitrejših tempih, v različnih prstnih kombinacijah in ritmičnih figuracijah; – igrajo različne lokovne načine z večjo natančnostjo v prehodih čez strune in pri menjavah leg. 	<ul style="list-style-type: none"> – R. Kreutzer, 18 Studies – Th. Alb. Findeisen, 25 Studies I – S. Lee, Etude – J. E. Storch – J. Hrabě, 57 Studies, Volume 1, for Bass – J. Hrabě, 86 Etüden für Kontrabass, 1 in 2, (Hofmeister) – I. Billè, Nuovo metodo per contrabasso, V in VI, corso pratico – E. Madenski, 30 etud – A. Slama, 66 etud – W. Gadziński, Zbirka etud 2 – F. Simandl, 30 etud – C. Montanari, 14 Studi

3.3.3 Koncerti	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo izrazitejše motivične diferenciacije ritma in dinamike glede na slogovno opredeljenost umetnostnih obdobj. 	<ul style="list-style-type: none"> – L. E. Larsson, Concertino (Gehrmans) – F. Hoffmeister, Koncert (Hofmeister) – K. D. von Dittersdorf, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Schott) – J. B. Vanhal, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Hofmeister) – W. Pichl, Koncert za kontrabas – A. Cappuzzi, Koncert za kontrabas – D. Dragonetti, Koncert za kontrabas

3.3.4 Sonate in suite	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo pomnjenje glasbenih vsebin z igranjem na pamet; – oblikujejo kreativno interpretacijo z lastnim umetniškim potencialom ob upoštevanju skladateljeve zamisli. 	<ul style="list-style-type: none"> – F. Farkas, Quatro pezzi (Musica Budapest) – G. Bottesini, Virtuozna skladba po lastni izbiri – P. Hindemith, Sonata (Schott) – J. M. Sperger, Sonata (Music Leipzig) – J. S. Bach, Drei Gambensonaten BWV 1027 – 1029 (G.Henle) – A. Mišek, Sonata (Universal, Hofmeister) – J. M. Sperger, Sonata (Hofmeister) – Desenclos, Aria et Rondo (Leduc) – H. Sprongl, Sonata, op. 74 (Doblinger) – G. Bottesini, Virtuozna skladba po lastni izbiri – H. Herrmann, Spielbuch für Kontrabass solo
3.3.5 Skladbe za kontrabas solo	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljeno znanje igranja skladb za kontrabas solo; – izvajajo zahtevnejše baročne skladbe s poudarkom na izrazitejši polifoniji v smislu igre dvojemk in akordov. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, 6 suit za violončelo BWV 1007–1012 – D. Dragonetti, 12 valčkov za solo kontrabas (G. Henle) – T. Hauta-Aho, Kadenza (Music Leipzig) – E. Tabakov, Motivy
3.3.6 Druge skladbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo izvirno literaturo za kontrabas in transkripcije drugih glasbil; – izvajajo skladbe drugih slogovnih obdobij, pri katerih je bolj izpostavljena solistično vloga kontrabasa; – igrajo a vista; – seznanjajo se z orkestrskimi izvlečki. 	<ul style="list-style-type: none"> – S. Kousewitsky, Chanson triste, op. 2 (1949) – F. Schubert, Drei kleine Stücke (Musica Budapest) – G. Fauré, Elegy, op. 24 – F. Farkas, Sonatina based on Hungarian folk-song – G. Bottesini, skladba po lastni izbiri – Skladbe po učiteljevem izboru
3.3.7 Skladbe slovenskih avtorjev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo dela slovenskih skladateljev, ki obravnavajo klasicistične in romantične kompozicijske pristope. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Golob, Tri miniature (Ed. Golob) – B. Kantušer, Za kontrabas solo (Ed. DSS) – I. Petrić, Solo za kontrabas (Pizzicato) – P. Ramovš, Tri miniature za kontrabas solo (Ed. DSS) – N. Firšt, Hopska bela zarja (Ed. DSS)

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dosegajo aktivno samokontrolo intonacije; – obvladujejo igro na višji in virtuoзни težavnostni stopnji; – uporabljajo vibrato kot bogato izrazno sredstvo skladno z zahtevami programa; – obvladujejo prožnost loka, prožnost strune in težnost roke v gibanju z namenom napredovanja v tonskem izrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Flesch, Das Skalensystem – L. Streicher, Mein Musizieren auf dem Kontrabass I, II – O. Ševčik, Lokovne vaje – F. Petracchi, Simplified Higher Technique – E. Madenski, Lestvice in akordi
3.4.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo etude in capricce, ki obravnavajo vso bistveno tehniko za kontrabas; – nadgrajujejo specifične lokove načine. 	<ul style="list-style-type: none"> – R. Kreutzer, 18 Studies – Th. Alb. Findeisen, 25 Studies II – Simandl Franz, Gradus ad Parnasum II – I. Billè, 24 capricci – A. Mengoli, Etude – I. Caimmi, Etude – C. Montanari, 14 Studi
3.4.3 Koncerti	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo značilnosti igranja klasike in koncertov 20. stoletja; – razvijajo osebni glasbeni izraz in dvigujejo raven univerzalne glasbene estetike. 	<ul style="list-style-type: none"> – W. Pichl, Koncert za kontrabas – D. Dragonetti, Koncert (Doblinger) – A. Cappuzzi, Koncert za kontrabas – L. E. Larsson, Concertino (Gehrmans) – F. Hoffmeister, Koncert (Hofmeister) – K. D. von Dittersdorf, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Schott) – J. B. Vanhal, Koncert, kadenca K. H. Gruber (Hofmeister)
3.4.4 Sonate in suite	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo samostojnost v izpopolnjevanju soigre med kontrabasom in klavirjem; – dosegajo aktivno samokontrolo in natančnost intonacije ter stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah v skladbah z višjo težavnostno stopnjo in v virtuoznih skladbah; – izpopolnjujejo hitrejše učenje na pamet in analitično pomnjenje glasbenih vsebin. 	<ul style="list-style-type: none"> – F. Farkas, Quatro pezzi (Musica Budapest) – G. Bottesini, Virtuozna skladba po lastni izbiri – P. Hindemith, Sonata (Schott) – J. M. Sperger, Sonata (Music Leipzig) – J. S. Bach, Drei Gambensonaten BWV 1027–1029 (G. Henle) – A. Mišek, Sonata (Universal, Hofmeister) – J. M. Sperger, Sonata (Hofmeister) – A. Desenclos, Aria et Rondo (Leduc) – H. Sprongl, Sonata op. 74 (Doblinger) – G. Bottesini, Virtuozna skladba po lastni

	izbiri
--	--------

3.4.5 Skladbe za kontrabas solo

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljeno znanje igranja skladb za solo kontrabas; – izvajajo virtuosnejše skladbe za kontrabas solo različnih slogovnih obdobj. 	<ul style="list-style-type: none"> – D. Ellis, Sonata (Yorke) – H. W. Henze, Biagio 9 Agosto Ore 1207 ali Serenade (Schott) – J. Françaix, Tema in variacije tri različne (Max Eschig) – T. Hauta-Aho, Kadenza (Music Leipzig) – F. Zbinden, Hommage à J. S. Bach (Breitkopf) – E. Tabakov, Motivy
---	--

3.4.6 Druge skladbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo izvirno literaturo za kontrabas in transkripcije drugih glasbil; – dosegajo intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah v skladbah z višjo težavnostno stopnjo in v virtuosnih skladbah; – se seznanjajo z novejšimi kompozicijskimi pristopi in njihovo inštrumentalno izvedbo; – igrajo a vista; – se seznanjajo z orkestrskimi izvlečki. 	<ul style="list-style-type: none"> – S. Kusevicki, Chanson triste, op. 2 (1949) – F. Schubert, Drei kleine Stücke (Musica Budapest) – G. Fauré, Elegy, op. 24 – G. Bottesini, skladba po lastni izbiri – H. Herrmann, Spielbuch für Kontrabass solo – Skladbe po lastni izbiri
---	--

3.4.7 Skladbe slovenskih avtorjev

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pod mentorstvom učitelja redno vključujejo dela slovenskih skladateljev v svoj program; – ob njih spoznavajo slovensko glasbeno ustvarjalnost; – vzpostavljajo odnos z umetnostjo in s kulturo svojega nacionalnega prostora; – spoznavajo dela slovenskih skladateljev za kontrabas solo in s klavirsko spremljavo, ki obravnavajo in moderne kompozicijske pristope. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Golob, Tri miniature (Ed. Golob) – B. Kantušer, Za kontrabas solo (Ed. DSS) – Petrić, Solo za kontrabas (Pizzicato) – P. Ramovš, Tri miniature za kontrabas solo (Ed. DSS) – N. Firšt, Hopska bela zarja (Ed. DSS)
--	---

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja glasbila in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja glasbila, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja glasbila, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu, slogu in je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

1. letnik – letni izpit:

- durova ali molova lestvica in ustrezni razloženi akordi (tonični kvintakord z obrati, dominantni ali zmanjšan septakord) čez dve oktavi, na pamet;
- dve etudi (ena tehnična in ena spevna) iz poglavja 3.1.2;
- sonata iz poglavja 3.1.4, na pamet;
- koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali koncertna skladba s klavirjem iz poglavja 3.1.3, na pamet.

2. letnik – letni izpit:

- durova ali molova lestvica in ustrezni razloženi akordi (tonični kvintakord z obrati, dominantni ali zmanjšan septakord) čez dve oktavi, na pamet;
- dve etudi (ena tehnična in ena spevna) iz poglavja 3.2.2;
- sonata iz poglavja 3.2.4, na pamet;

- koncert (prvi ali drugi in tretji stavek) ali koncertna skladba s klavirjem iz poglavja 3.2.3, na pamet.

3. letnik – letni izpit:

- durova ali molova lestvica in ustrezni razloženi akordi (tonični kvintakord z obrati, dominantni ali zmanjšan septakord) čez tri oktave, na pamet;
- dve etudi (spevna in tehnična) iz poglavja 3.3.2;
- koncert iz poglavja 3.3.3, na pamet;
- sonata iz poglavja 3.3.4, na pamet;
- suita (en stavek) iz poglavja 3.3.4, na pamet;

4. letnik – letni izpit:

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita. V tem primeru dijak konča predmet v 4. letniku z razredno oceno.

- dve etudi iz poglavja 3.4.2;
- dva kontrastna stavka iz Bachovih suit, na pamet;
- koncert iz poglavja 3.4.3, na pamet;
- koncertna skladba, na pamet;
- skladba slovenskega skladatelja, na pamet.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže, da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik, ki jih kljub selekciji in sprejemnemu preizkusu ni mogoče predvideti. Tako so odstopanja od letnega in izpitnega programa dopustna in celo nujna. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim psihofizičnim in emocionalnim sposobnostim. Tudi izpitna komisija naj to primerno upošteva pri ocenjevanju.

Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak obvlada slabše. Izbor izvirne literature in transkripcij drugih glasbil za kontrabas omogoča

učitelju izdaten nabor del, ki bodo posamezniku najbolj koristila. Učitelj nenehno spodbuja in usmerja dijaka, da si sproti bogati osebni notni arhiv in da pri tem spoštuje principe avtorskega prava.

Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti in pri tem ne izpušča temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del. Posebno pozornost velja nameniti tudi pomnjenju. To naj temelji na oblikovni in harmonski analizi, ne samo na akustičnih in vizualnih predstavah. Dijake je treba spodbujati k samostojnemu študiju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje med šolanjem. Prav tako ne smemo zanemariti igre a vista in igre orkestrskih izvlečkov, ki dijaku omogočata, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah.

Priporočljivo je, da dijak nastopa na internih in javnih nastopih v okviru šole. Koristno pa je tudi sodelovanje na nastopih zunaj šole, na revijah ter raznih tekmovanjih doma in v tujini. Pedagoško modro in smiselno je dijaku omogočiti tudi predizpitni nastop, ki naj bi se zgodil približno teden dni pred izpitom.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

Priporočamo določen okvirni obseg snovi, ki jo je treba predelati med posameznim študijskim letom, da načrtovano in uspešneje zagotovimo skladno rast v spretnostih igranja in umetniškem izražanju.

- 1. letnik: 5 lestvic, 10 etud, koncert (prvi ali drugi in tretji stavek), baročna sonata in tri kontrastne skladbe po izbiri;
- 2. letnik: 5 lestvic, 10 etud, koncert, izbor iz Bachovih suit za violončelo (dva stavka) ali ena baročna sonata, tri kontrastne skladbe po izbiri;
- 3. letnik: 5 lestvic, 10 etud, koncert, izbor iz Bachovih suit za violončelo (dva stavka) in sonata ali ciklična skladba, tri kontrastne skladbe po izbiri;
- 4. letnik: 5 lestvic, 10 etud, koncert, izbor iz Bachovih suit za violončelo (trije stavki) ali sonata ali ciklična skladba, tri kontrastne skladbe po izbiri.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti, pa tudi daje dijaku povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in realno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje. Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka;
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo skupinsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost sporeda. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

V učnem procesu so mogoče različne povezave med glasbenimi in neglasbenimi predmeti. Povezovanje med predmeti pogloblja dijakovo znanje, povečuje njegov besedni in pojmovni zaklad, mu širi obzorje in spodbudno vpliva na razvoj njegovih umetniških zmožnosti.

Predmetu kontrabas so najbližji glasbeni predmeti, pri katerih se določene vsebine s področja solfeggia, glasbenega stavka, zgodovine glasbe, komorne in orkestrske igre ter kontrabasa povezujejo in dopolnjujejo na zelo naraven način.

Povezovanje predmeta kontrabas z drugimi neglasbenimi predmeti zahteva več bistrosti v razmišljanju. Zato takšne povezave še bolj širijo pogled, poglobljajo odkrivanje in razumevanje povezav glasbe z drugimi umetnostnimi zvrstmi, pa tudi s spoznanji naravoslovja, družboslovja ter informacijske in komunikacijske tehnologije. Zlasti so medpredmetne povezave lahko koristne za poglobljeno razumevanje soodvisnosti glasbene kulture z zgodovinskimi in družbenimi gibanji, predvsem nacionalnimi.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Primerno velika, akustično in zvočno izolirana učilnica, standardna oprema za individualni pouk, notno stojalo, stensko ogledalo, metronom, klavir ali pianino, avdio in video oprema, strokovna literatura.

7 ZNANJE IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanje
Učitelj	Kontrabas
Korepetitor	Klavir